

assignatura: **GEOGRAFIA URBANA**

codi: 28162

professores: Rosa Ascon (despatx B9-066 / ☎ 935811759 / ✉ / ☎ 93 / ✉ Rosa.Ascon@uab.es)

cicle: Primer

Quadrimestre: Anual

crèdits: 12

tipus: Obligatòria

Horari de classe: DI-Dc 11.30-13.00 h.

TI Dv 12.00-13.00

Atenció alumnes: : per determinar

Dates d'examen: 20-VI / 08.30 h. (1ª conv.) - 08-IX / 11.00 h. (2ª conv.)

dates sortida de Per determinar

camp:

PROGRAMA ORIENTATIU

CONTINGUT

Anàlisi dels agents i mecanismes que intervenen al procés de producció de ciutat i que defineixen la configuració del paisatge urbà. Estudi evolutiu de les dinàmiques d'urbanització al llarg de la història, tot diferenciant entre els canvis a l'estructura urbana, d'una banda, i la seva traducció sobre la morfologia, també canviant, de les ciutats, d'una altra. A partir d'una sèrie de conceptes teòrics es planteja la seva aplicació per a la discussió de casos i escenaris urbans concrets corresponents a diferents períodes de l'evolució urbana contemporània.

OBJECTIUS

L'alumne haurà d'ésser capaç de:

- interrelacionar conceptes teòrics corresponents a l'estudi de l'estructura i la morfologia urbanes
- interpretar productes visuals i cartogràfics (imatges urbanes, plànols de ciutats...) en funció d'aquests conceptes teòrics
- entendre, interpretar i explicar l'actuació dels agents urbans sobre el territori de la ciutat a diversos moments de l'evolució de la ciutat contemporània
- desenvolupar explicacions causals en relació a com el paisatge urbà és un resultat d'una sèrie de dinàmiques urbanes, vinculades a l'acció dels agents que intervenen al procés de producció de ciutat

TEMARI

1. Introducció

1.2 Tendències en Geografia Humana

1.2 La dimensió mundial de la urbanització

2. La ciutat precapitalista a Europa

2.1 Europa, un continent de ciutats

- 2.2 El procés urbà en l'Edat Moderna (segles XVI-XVII)
- 2.3 La forma de la ciutat antiga i medieval
- 2.4 La forma de la ciutat renaixentista i barroca
- 3. La ciutat del primer capitalisme
  - 3.1 Transformacions territorials i urbanes
  - 3.2 Revolució industrial i noves formes de ciutat
  - 3.3 La ciutat industrial: densificació, conflicte i canvis morfològics
  - 3.4 La qüestió social urbana i les grans intervencions urbanístiques del s. XIX
  - 3.5 El pensament crític alternatiu
  - 3.6 La ciutat colonial
- 4. Ciutat i urbanisme de finals del segle XIX fins a la segona guerra mundial
  - 4.1 La gran expansió urbana
  - 4.2 Producció i estructura de l'espai urbà: els agents urbans
  - 4.3 Les experiències urbanístiques de les primeres dècades del segle XX
- 5. La ciutat en l'era del fordisme
  - 5.1 De la ciutat fàbrica a la ciutat terciària
  - 5.2 Les àrees metropolitanes (estructura i morfologia)
  - 5.3 Estat del benestar i urbanisme d'expansió a Europa
  - 5.4 E.U.A: formació i expansió de la ciutat suburbana
  - 5.5 El creixement urbà als països potscoloniais
- 6. La ciutat contemporània
  - 6.1 Globalització econòmica, canvis tecnològics i flexibilització productiva. La ciutat informacional
  - 6.2 La xarxa urbana mundial de ciutats. La relació global-local
  - 6.3 Les noves formes del creixement urbà. De la ciutat compacta a la ciutat i urbanització difusa
  - 6.4 L'administració de la ciutat: el marc institucional
  - 6.5 La nova cultura urbanística
  - 6.6 Estudi de casos

AVALUACIÓ

L'alumne serà avaluat en funció del seu rendiment a dos proves teòriques (examens), una prova pràctica (pràctica de grup). També es considerarà la participació a les discussions desenvolupades a classe. Aquestes diferents proves tindran la següent ponderació a la qualificació final:

- dos proves teòriques (examens): 60%
- una prova pràctica (pràctica de grup): 30%
- participació a les discussions a classe: 10%

La qualificació mínima exigida per a aprovar l'assignatura serà de 5

TUTORIA INTEGRADA

El temps de tutoria integrada es dedicarà al seguiment dels coneixements generals impartits a l'assignatura i a la resolució d'eventuals dubtes amb la utilització i el suport de textos prèviament distribuïts a classe que seran comentats en grup

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Albet, A. (1991), "El sistema mundial de ciutats" a Geografia Universal, Barcelona, editorial 92 (396-429)
- Ascon, R. (1998), "Las ciudades", a Guías Praxis para el profesorado, Barcelona, Praxis
- Bastié, J.; Dezert, B. (1980), L'espace urbain, Paris, Mas Beaujeau-Garnier J. (1980), Géographie urbaine, Paris
- Claval, P. (1981), La logique des villes, Paris, Litec
- Borja, J.; Castells, M. (1997), Local i global. La gestión de las ciudades en la era de la información, Madrid, Taurus
- Borja, J.; Castells, M.; Dorado, R.; Quintana, I (eds.) (1990), Las grandes ciudades en la década de los noventa, Madrid, Sistema.
- Castells, M. (1989), La ciudad informacional, Madrid, Alianza Editorial
- Knox, P. (1994), Urbanization. An Introduction to urban geography, Englewoodcliffs, N.J. Prentice Hall
- Lopez de Lucio, R. (1993), Ciudad y desarrollo urbano, Madrid, Síntesis
- Roncayolo, M. (1998), La ciudad, Barcelona, ediciones Piados Ibérica, S.A. (1º ed. Italiana, 1978)
- Sassen, S. (2000), La ciudad global, Eudeba, Buenos Aires (1ª ed. Anglesa, 1991)
- Short, J.R. (1984), An Introduction to Urban Geography, Londres, Macmillan
- Terán, F. (1982), El problema urbano, Barcelona Salvat
- Vinuesa, A.J.; Vidal, M.J. (1991), Los procesos de urbanización, Madrid, Síntesis

Bibliografia complementària

- Améndola, G. (2000), La ciudad postmoderna, Madrid, Celeste Ediciones
- Benévolo, L. (1993), La ciudad europea, Crítica, Barcelona
- Borja, J.; Muixí, Z. (2001), L'espai públic: ciutat i ciutadania, Diputació de Barcelona
- Rogers, Ph (2000), Ciutats per a un planeta petit. Diputació de Barcelona
- Rueda, S. (1995), Ecología urbana. Beta editorial, Barcelona
- Sánchez de Madariaga, I. (1999), Introducción al urbanismo, Alianza Editorial, Madrid